

L'ajornament

A Madrid sempre s'han adonat d'una cosa que, al capdavant, és d'una certitud massa colpidora: que a Catalunya no tothom és catalanista. I cada vegada que ho constaten s'eixori-reixen. Posat que, entre nosaltres, no es sent amb unanimitat un patriotisme genuí, hom pensa que pot empassar-se de resoldre un cas sense aspectes totalitaris. Els drets dels no catalanistes i més si són efusivament i cantelludament provincians, els semblen sagrats. Tan sagrats, que els fan passar decididament al davant de les reivindicacions catalanes i així els sembla, il·lusòriament, que tot Catalunya és encara província i que no cal amoïnar-se amb el seu cas.

Però el mal, pels anticatalanistes, és que la permanència d'un sol nacionalista català els constitueix problema. Mentre hi hagi, a la nostra terra, homes que li siguin fidels, ells saben que no desapareixerà el sentiment efectivament català que fa nosa a llur delit imperialistament assimilista. Quan els catalanistes érem una minoria tan esquifida que ni se la veia ni amb prou feines se la sentia, el problema que abans només latia en la profunditat racial, ja se'ls presentà i començà d'anguniar-los. Quan passàrem numèricament de la categoria d'escamot a l'estol, el problema s'activà fins a produir-los sobresalt. No tots els catalans, encara avui, són catalanistes, però el problema ja és de grossa magnitud.

Volen els anticatalanistes de l'ampla Espanya recolzar en els catalans provincians per a penedir-se d'un intent d'endegament del nostre cas? Llavors faran bé de suprimir l'Estatut que tanta nosa fa als que són imperialistes assimilistes. Però reduïda enterament Catalunya a les lleis d'un estat que una sola nacionalitat ibèrica influeix, el problema restarà en peu i fins podrà agrenjar-se.

Amb la caiguda o amb la destroça de l'Estatut i fins amb el seu saboteg, els catalans provincians no s'emocionaran i potser fins faran manifestacions de joia. Els líders espanyols de l'anticatalanisme, esguardant-los, tindran motiu per enorgullir-se de llur obra. «Si los mismos catalanes se alegran!»—els serà donat d'exclamar. Però el sentiment nacionalista català restarà i el que és més probable, anirà guanyant les capes que avui no n'estan empapades, fins que acabi un dia, amb el nostre trist provincianisme. Llavors el problema de Catalunya serà molt més impressionant que no ho és avui i els que ara no el volen resoldre generosament, si encara viuen, s'adonaran que només van ajornar la solució, amb tots els agravants que els ajornaments comporten.

PROSES SELECTES

D'una olor

(Acabament)

me les estimava aquelles terres mai visitades!

Per por de perdre'n la imatge, vaig abs-tenir-me de discutir i analitzar el meu estat. Amb el cap caigut i els ulls enllorats vaig seguir embevent-me del meu semi-somni, sometent-m'hi passivament com una planta a la mullena agraïda d'una boira que passa.

I la visió se vigoritzà per graus amb llustres de sol i verds d'herba tendra i blavors de fondàries d'aire; se vigoritzà, prenent quasi la força de la realitat; més tot seguit s'anà enfosquint enfosquint com si vespregés... I vibraren remors de fullam... I ressonà dintre el meu cor quelcom a manera de motius d'una música alegre, fes-

tosa... I vaig sentir la recança que produeix un ball, que s'acaba amb un adéu d'amor.

Després la meua imaginació s'omplí d'una llum de crepuscle. Les feixes, les muntanyes i l'ermita s'enfumaren en un ambient rogec i polsós. I en aquell ambient va desaparèixer una ombra, una figura boirosa, interessant... una dama gentil, colorida d'unes entonacions fines i simpàtiques, foses dins una grisor harmònica.

Sense perdre la seva feblesa, va aclarint-se, animant-se... És jove, cella-rossa, ulls de viola, cutis llantiós, o més ben dit, ruixat d'una pols d'or... Té el coll llarg, el front prominent i pensívol. Sos cabells de color de palla ornats amb floretes pàl·lides cauent-li lassos esquena avall i es perden en el fons de lilà del seu vestit com se perd en un fons de muntanyes llu-

nyanes la rossor dels raigs d'un sol de vesprada. Sa fesomia no és d'una bellesa sense tara, no; però m'apar que, si s'esmenessin sos defectes, no em resultaria tan encantadora. Oh la dama simpàtica! Totes les cèl·lules del meu cos sedegen per ella, beuen amb plaer els més mínims efluvís de la seva visió i s'estremeixen de goig com a la revelació d'un misteri pressentit o deliciós; criden «l'estimem»; i amb tot i això és una dona, que estic cert de no haver vist mai de la meua vida.

Estic embadalit i apesarat. La dama té un aire candorós, innocent, i una expressió de pena resignada, que em causa un dol inexplicable.

No sé per quin motiu, mentrestant que se'm presenta amb la major vivesa, comprenc, estremint-me, que va a desaparèixer tot seguit. I efectivament, de sobte s'enterboleix i es fon. Acluco els ulls, refermo l'atenció i torna. Desapareix de nou i... res... ja són inútils les meves temptatives per a retrobar-la.

Tot això fou obra de curts instants. Me'n vaig anar ple d'enyorament. I ja no em vaig encaminar a la Universitat. Necessitava sol, verdors, horitzons amples i vers, i el cant.

Vaig acudir en va altres dies al carreró solitari, al peu de la tanca a cercar en l'olor que s'hi respirava, la renovació del meu somni.

No ho vaig conseguir. Aquell somni espontani, automàtic, no es reproduí més; no en vaig poder cap altra volta assolir sinó un record més o menys viu. L'olor a les primeres flairades m'ocasionava sempre una emoció remarcable, però no res més.

Quina planta la produïa aquella olor? No vaig parar fins a saber-ho; i quan me digueren que era *philadelphus syringa*, en vaig plantar un tany al meu jardí.

D'ençà d'aleshores és la planta de la meua predilecció. Me sembla que guarda secrets relacionats amb la meua existència, que hi ha un antic llaç d'amistat entre ella i jo. Aquella ermita, aquelles feixes, aquella dona, que com cridades per la flaire de la *philadelfea*, se'm presentaren amb tanta vivesa i que no eren cap record meu ¿serien resultat d'una impressió tal volta remota dins l'ordre de les generacions, fortament gravada en la matèria i transmesa per heretament d'un al-

(Continua a la pàgina 3)

TRIBUNA LLIURE

Qui tindrà raó?

És diumenge, el dia tan esperat i desitjat del jovent. En el campanar acaben de tocar les dues de la tarda.

—Miquel... Miquel...

—Ola!... noi dispensa, no t'havia vist, com va això?

—Bé home... cap a prendre cafè?

—Sí, ja veuràs, el de sempre, cafè, xarlar amb els amics i cap al cine.

—El cine dius?...

—Sí. Que t'estranya?

—Home... m'estranya que un jove com tu no balli.

—Ballar?... avui dia es disfruta més al cine.

—No ho creguis. No hi ha com el ball per diver-se, el cine deixa'l pels vells i els enamorats, però un jove anar a escaltar cadires en un cine?... vaja... vaja...

—Cadires no... butaques.

—És igual; però no em negaràs que l'anar al cine resulta antiquat.

—Antiquat dius?... Parlem-ne d'això. El cinema ha arribat a un grau de perfecció, tal, que s'ha pogut crear un nou art únic.

—I quin és aquest art únic?

—L'art d'agradar amb general a tothom, dona tal varietat d'assumptes i semblen tan reals, que si no és un dia és l'altre, que et troben el punt flac.

—Però i el meu, per què no me'l troba?

Sempre hi han excepcions; el cine ha arribat a ésser l'espectacle modern, l'espectacle del dia, per això a l'anar-hi no demostres ésser antiquat, al contrari demostres ésser del dia.

—Sí però, tu no saps el que és el ball. El ball és alegria, optimisme, en fi, és el lloc a on s'esfumen totes les tristeses de la vida. Allí no hi busquis drames ni escenes tràgiques, tot són rialles, bromes i cares boniques...

—Alegria... que moltes vegades és fingida.

—Quan estàs a la sala i veus aquelles rosses...

—Sí, d'aigua oxigenada.

—...Amb aquells ulls...

—Que semblen pots de pintura.

—...I aquelles boquetes, rojes com taques de sang que et conviden a...

—A... emmascarar-te, no?

—I no et dic res, del deliciós que és parlar amb aquelles xicotes alegres i simpàtiques que...

—Que de vegades et carreguen de carbasses.

—...Però, digues, és que no t'agraden o ets insensible?

—Ja... ja... M'agraden molt, tan com tu, però no el seu doble.

—El seu doble?

—Sí, en el físic et mostra la dona, el que vol ésser, mentre que el que realment és, s'ho amaga baix una capa de pintura.

—Home, no totes... i bé... deixem les dones i parlem-ne d'això, de que el cine és tan divertit.

—Sí... hi ha més de divertit, instructiu

—Què és el que ensenya?

—Ensenya la evolució de la vida moderna, ja sigui amb invents, ciències, arts, a més de que et dona a conèixer l'ambient de les grans ciutats.

—Ja sé... has vist tot el món amb cine i si vas a Barcelona et perds.

—Bé!... tens tabac?

—No noi; he acabat les «municions».

—Com!... un corrido com tu, sense tabac?

—És que m'ha quebrat l'armilla... calla!... has vist això?

—El què?

—Aquesta morena que acaba de passar... sempre bades...

—I tu sempre seràs el mateix.

SAM-FER HO FER-SAM

Notes de la Redacció:

1.ª La Redacció no es fa solidària dels articles d'aquesta secció; d'ells en seran únicament responsables llurs autors.

2.ª Els originals no seran retornats i hauran d'anar signats. Podrà usar-se a la seva publicació d'inicials o pseudònim, prèvia advertència de l'original.

CASTELLARENCS!!!

ANUNCIEU A «LA FARGA»

Aforismes dels mesos

Recull dels aforismes populars dedicats als mesos, els quals són d'usança a Catalunya:

GENER

Any comencem; la fi vegem!

Any nou, vida nova.

Per ninou (any nou), un pas de bou.

La pluja de gener omple la bota i el graner.

Quan el dia creix, el fret noix.

Per Sant Vicenç el sol entra pels torrents.

Pel gener floreix l'ametller.

Hivern plujós, estiu abundós.

Any de neu, any de Déu.

FEBRER

El febrer, de cap o de cua la de fer.

Per la Candelera, l'abella a la boixera.

Si la Candelera plora, el fred és fora; si la Candelera riu, el fred és viu.

Si no plou pel febrer, mal va el graner

Per Sant Maties, tan de nits com de dies.

Any de traspàs, no et fiïs d'ell ni del que li va al detràs.

MARÇ

El març, marceja.

Març marçot, mata la vella vora del foc i la jove si pot.

ABRIL

L'abril deixà morir la seva mare de sed.

A l'abril, cada gota en val mil.

Per la Pasqua i per Nadal, cada ovella al seu corral.

Per Pasqua al joc i per Nadal al foc.

MAIG

Quin bon maig ha de tenir, primerenc comença.

No hi pot haver dos maig en un mateix any.

Flames d'ensomni

A tu.

Damunt de tu el meu cor prest s'ha dormit.

T'he somniat volant com la gavina;

la mar cantava i em mullava el pit
reclòs al teu d'un verd de maragdina.

Verdor dels camps i els horts; tot se t'ha ungit

als peus: unció de sang d'alta heroïna

que encara guardes en ton esperit

deixant sentors d'amor i de regina.

I en els meus somnis seguí el teu camí

damunt tes ales com l'ocell marí,

volant amunt dintre les nits i els dies...

Un bes pessigollant-me em deixondí:

t'havia vist tan bella dins de mi

que al teu redol florien mes follies.

AMAT GOSALBES

Pel maig cada dia un raig.
Aigua de maig, dolenta pels animals.
Per Sant Pere Regalat, tot aixut o tot mullat.

JUNY

Al temps de la formiga, no t'assentis a la viga.
Pel juny, la falç al puny.
A l'estiu, tota cuca viu.
De Sant Joan a Nadal, mig any cabal
Per Sant Pere, garbes a l'era.

JULIOL

Al juliol, la força al coll.
Qui no bat pel juliol, no bat quan vol.
No es pot dir blat, que no sigui al sac i encara ben lligat.
Pel juliol, ni dona ni cargol.
Per Santa Magdalena, l'avellana plena.

AGOST

Cada cosa al seu temps, com les figues per l'agost.
Per la Mare de Déu d'agost, a les set ja és fosc.
Per l'agost es madura (el raïm), i pel setembre, a sepultura (al cnp).

SETEMBRE

Pel setembre, el mal és de tembre (témér).
Per Sant Miquel, el berenar se'n puja al cel.

OCTUBRE

Per Santa Teresa, blat a la tesa.
Quan octubre és a la fi, Tots Sants són aquí.

NOVEMBRE

Per Tots Sants, capes i mocadors grans
Per Sant Sever, faves a fer.
Per Sant Martí, la pinya cau del pi.
Per Sant Andreu, pluja o neu, o fred molt greu.

DESEMBRE

Sant Eloi, quan era xic era un noi, i ara que és gran, és un sant.
Per Santa Llúcia, un pas de puça.
Per Sant Tomàs, agafa el porc pel nas.
Qui no té abric té fatig.
Déu dona el fred segons la roba.
Per Nadal, cada ovella al seu corral.
Per Nadal, el porc en sal.
Per Nadal, un pas de pardal.
Per Nadal, qui res no estrena res no val
Per Sant Esteve, un pas de llebra.
Sant Silvestre, és el darrer vespre.
Per Sant Silvestre, vol dir fi d'any.
A fi d'any hem arribat perquè Déu ens ha ajudat.

CASTELLARENCSS!

Compreu i propagueu el segell Pro Infància! No és obra d'uns, és obra de tots.

D'UNA OLORE

(Ve de pàgina 1)

tre individu, fins que, evocada per una olor, amb la qual estigué primitivament associada, féu l'aparició en el camp de la meva consciència? La veritat, m'inclino a pensar-ho així. Simpaties i repulsions imotivades, nostàlgies inexplicables ocasionades per un motiu de música o per una olor, impulsos involuntaris, aberracions incomprensibles, semblen indicar que l'home porta en són ànima tot un món procedent de vides passades i que els pecats i les virtuts originals tenen una importància més gran que la que se'ls sol concedir.

Més, sigui com vulgui el cert és que aquell somni fou per a mi allò que la Física per a Newton i que mai més no vaig recordar-me de Metafísiques.

J. R.

NOTICIARI

FELIÇ ANY NOU

I PROSPERITATS

"La Farga" desitja a tots els seus subscriptors, col·laboradors, lectors i anunciants

CANVI DE SEGELLS

El B. O. de la Generalitat de Catalunya, insereix una ordre relativa al canvi dels segells que porten l'efigie de Pau Iglésias, per mitjà de la qual tots els posseïdors podran verificar llur canvi, fins el dia 31 del corrent mes.

PASTORETS

El primer dia de l'any, a les cinc de la tarda i en el local «Escoles Tolrà» els nens i nenes del nostre Catecisme escenificaran alguns temes de caràcter nadalenc.
La Catequesi invita a llurs benefactors i amics.

Maria Casajoana

Modista

Llavors plaent oferir-se a la seva clientela i públic en general, com a mestressa de tall i confecció sistema Martí :::: Caldes, 66

LA REVISTA ANUAL

Novament recordem a tots aquells que estan obligats a passar la Revista anual reglamentària, que per tot el que resta d'any, poden dirigir-se a les Oficines de l'Ajuntament, tots els dies feiners de 5 a 6 de la tarda i el dissabte de 4 a 6, per tal de complimentar l'esmentat requisit, advertint que aquells que no ho verifiquin incorren a la multa de 25 ptes. determinada pel vigent Reglament de reclutament a més de les responsabilitats consegüents.

Per a combatre el fred el millor és un bon foc

i per llenya no cal patir:

torrats de pi, bons costals, així com també estelles seques, alzina i torrats de platan, tot a molt bon preu

Masover de Càn Padró

Per encàrrecs dirigir-se a la
CARRETERA DE SENTMANAT, 71

tots els dissabtes de 1 a 5 tarda

Report a domicili

CRIDA

Interessa la presentació a les Oficines de l'Ajuntament, per un assumpte de quintes, del minyó Joan Pi Palacio, nascut en aquesta població, fill de Francesc i de Rufina, el domicili del qual s'ignora.

EL SEGELL PRO INFANCIA

En alguns carrers de la nostra població han estat fixats cartells, anunciadors de la segona campanya Nacional del Segell Pro Infància.

PAGAMENT DEL CUPO MUNICIPAL

Fem públic a tots els posseïdors d'Obligacions del nostre Municipi, de les Sèries A. i B. que el proper dia 5 de gener i de 4 a 6 tarda, a les oficines municipals es pagarà el cupó venciment el dia primer de gener de 1935, recomençant a tots aquells que encara no hagin presentat al cobro cupons atraçats, ho realitzin seguidament, doncs allò representa un entorpiement en la bona marxa de la comptabilitat municipal.

NAIXEMENT

Dia 23.—Marina Masip Serra, filla d'Antoni i de Montserrat.

La nostra més sincera enhorabona als pares i llurs famílies.

CASAMENT

Dia 22.—Miquel Puigdomènech Montagut amb Maria Larrosa Garcia.

Desitgem moltes felicitats als recent casats.

ESTANC de torn per a diumenge,

Passeig, 21

FARMACIA de torn per a diumenge,

Torres, 1

CASTELLARENCSS!

SUBSCRIVIU-VOS A «LA FARGA»

CINE SONOR ATENEU

Escollits programes pel 30 desembre 1934
i diada de Cap d'Any

DIUMENGE

El cada dia més aplaudit NOTICIARI Paramount

Entrada de empleados

per W. William, L. Young, A. White i W. Ford
Kay Francis, George Brent i Glenda Farrell en la
producció «Warner Bros» **doblada en castellà**

LA MUNDANA

De complement VARIETAT «Warner Bros»

DIMARTS — Programa «Fox»

Una interessant ALFOMBRA MAGICA

Matrícula 33

Per André Luguet i Edwige Feuillère

PADDY Lo mejor a falta de un cihco

per Jaquet Gaynor
Warner Baxter

Doblada en castellà

De complement DIVERTIT DIBUIX

RIBERA, impressor

Puig de la Creu, 3 - Telèfon 17

Estoig llapis colors, pastell i aiguada. — Pinzells. — Quaderns per a il·luminar i dibuixar. — Llapis portamines. — Llapis perfil, compost (carbó), i tinta, de les marques FABAR, MARS, OTHELLO, BUREAU, etc.

Estoigs compassos. — Regles, doble-decímetros, Esquadres, cartabons. — Carpetes. — Afina llapis. — Gones - Mànecs. — «Plumiers». — Papers per a dibuix.

Tintes per a escriure, dibuix, tampons, i numeradors, de varis colors - PELIKAN - WATERMAN - SAMA.

Plomes corrents, topogràfiques, rodó i doble tras - PERRY FABRE.

Estoigs targetes, sobres i papers, clàssic i fantasia en colors per a senyoretes.

Plomes estilogràfiques de variats models i tamany i la

Ploma-font **Conway Stewart**
de fabricació anglesa, coneguda mundialment amb una absoluta garantia. — Models especials per a senyoretes

Presentes que per a la diada dels Reis, resultaran agradables i de bona utilitat.

Asria. Bancària CLARNUS

Diputació, 309, entressol, 1.ª (entre Bruc i Llúria)

Hores de despatx: 9 a 12 matí - Telèfon 20302

BARCELONA

Préstecs de diners i de grans capitals
en hipoteques o document privat, etc.
i sobre tota classe de finques urbanes
i rústiques, etc.

(Tramitació ràpida i reservada)

En totes les poblacions i pobles d'Espanya, es faciliten préstecs de capital en metàl·lic, des de 25.000 fins a 3.000.000 de pessetes. Amb la garantia, per al peticionari que sol·liciti el préstec, de nostra rigorosa reserva. Tipus d'interès, des del 5% anual. Pagament d'interessos, per trimestres o semestres vençuts, sense recàrrecs ni apremis. Temps de duració de les operacions de préstec, (termini de venciment), des d'un fins a 20 anys, o sigui pel número d'anys que es convingui, indistintament a curt o llarg termini, amb dret en el venciment a pròrroga o aplaçament, lliure de recàrrec i apremi, sempre i quan s'estigui al corrent de pagament d'interessos. Condicions per a la devolució del capital prestat amb facilitats i avantatges per a l'amortització voluntària, o sense ella; l'amortització voluntària pot afectar-se indistintament o conjuntament pels procediments de parcial, mixta i total.